

Únor 1948

V roce 1946 zvítězily ve volbách v Československu komunisté a měli velký vliv ve vládě. Ta odmítla americký Marshallův plán na ekonomickou obnovu země. Sověti měli vliv na naši vládu a tlačili na ni, aby americkou pomoc odmítla, báli se, že by mohli Československo ztratit, jako velmi strategické místo v Evropě a přenechat ho Spojeným státům. Poválečná obnova naší země se tím zpomalila, nastaly ekonomické problémy, napětí ve společnosti stoupalo, bujel černý trh, chyběli pracovní síly, nedostupné byly potraviny a část průmyslu byla znárodněna. Toho využívali komunisté, v pohraničí byla půda po Němcích rozdělována drobným rolníkům. Ministrem zemědělství byl komunist, komunisté byli v rozdělovacích komisích, proto vznikl názor, že komunisté dávají lidem půdu. V roce 1947 přišlo velké sucho. Komunisté organizovali různé demonstrace, protestní akce a petice, kde tzv. vyjadřovali vůli lidu. Tím získávali podporu veřejnosti a rozšiřovali členskou základnu. Prosadili milionářskou daň s heslem „ať to zaplatí bohatí“, to bylo velmi líbivé.

Komunisté nechali sledovat tisk, aby nebyl údajně zneužíván, sledovali ministry Státní bezpečnosti a např. nechali nahradit nekomunistické velitele **Sboru národní bezpečnosti** (dnes policie) komunistickými. Postup ministra vnitra vyvolával ve vládě u nekomunistických ministrů nevoli a pohrozili demisí.

20. února 1948 podalo demisi 12 ministrů z 26 členné vlády, (což byla menšina) chtěli, aby byly vypsané nové volby, proto potřebovali, aby demisi podala většina vlády. Ministři sociální demokracie však demisi nepodali a podpořili komunisty. Ti začali na podporu demise organizovat demonstrace, manifestace a na 24. února připravili generální stávkou s požadavkem, aby prezident Beneš demisi přijal.

Beneš 25. února 1948 demisi ministrů přijal (aby zabránil občanským nepokojům v republice), nové volby se nekonaly a předseda vlády Gottwald doplnil vládu svými lidmi. Na výsledky voleb nebral ohled. Komunisté se v Československu chopili moci. Na všechna významná místa ve státní správě, v soudnictví, na vedoucí pozice v továrnách, školách, v SNB a v armádě byli dosazováni komunisté, aniž by měli potřebnou kvalifikaci.

V květnu 1948 proběhly volby, první nesvobodné, lidé dostali pouze jednu kandidátskou listinu, kde byla většina komunistů a opoziční politik žádný. Téhož měsíce byla odhlasována nová ústava, ve které byly zakotveny komunistické prvky: znárodnění podniků s více než 50 zaměstnanci, bank, přírodního bohatství atd. Prezident Beneš odmítl ústavu podepsat, abdikoval a prezidentem se stal Klement Gottwald tzv. první dělnický prezident.

Tím bylo převzetí moci komunisty v Československu zpečetěno.

Nauč se text a písemně odpověz na otázky:

1. Proč byl v Československu odmítnut Marshallův plán ?
2. Co byl Sbor národní bezpečnosti ?
3. Proč podali nekomunističtí ministři demisi ?
4. Kdy proběhly u nás první nesvobodné volby ?
5. Co se stalo u nás 25. února 1948 ?
6. Kdo to byl Klement Gottwald ?